

Fördelning av barn med akuta sjukdomstillstånd mellan primärvård och barnmedicinsk specialistvård

Alla barn med livshotande symtom ska till närmaste akutmottagning!

Övergripande målsättning är att patienter som inte behöver specialistnivåns resurser ska handläggas i primärvården såväl dagtid som under jourtid.

Orosanmälan

Alla som möter ett barn och känner oro för om barnet varit utsatt för någon form av övergrepp ansvarar för, och ska omgående göra en anmälan till socialtjänsten i barnets hemkommun. Då akut behov av medicinsk bedömning föreligger utifrån barnets tillstånd sker denna på lämplig enhet enligt nedanstående riktlinjer. Misstanke om övergrepp och barnmisshandel, orosanmälan enligt ovan. Skadebedömning, dokumentation och handläggning på aktuell vårdnivå, till exempel ortopedi, gynekologi, kirurgi, vårdcentral.

Barn <2 år med misstänkt misshandel utreds skyndsamt på barnkliniken. Remiss och samtidig telefonkontakt med bakjour. Exempel på skador som alltid inger misstanke om misshandel är blåmärke hos spädbarn. Barn under 6 månader ska aldrig ha blåmärken.

I övriga fall ansvarar socialtjänsten (och i förekommande fall polisen) för att ta ställning till om en medicinsk undersökning ska göras och var den bör ske.

Läs mer i Faktadokumentet Barn som far illa.

Handläggning inom Primärvården

Följande patientfall (gäller barn över 1 års ålder) bör primärt bedömas inom primärvården (gäller dagtid vardagar och helger samt kvällstid fram till kl. 22). I första hand hänvisning till vårdcentral dagtid vardagar.

- Hög feber utan svår allmänpåverkan
- Barn med hosta och/eller andningssvårigheter utan svår allmänpåverkan
- Allergisk reaktion utan svår allmänpåverkan
- Barn med upprepade kräkningar och/eller diarréer utan svår allmänpåverkan
- Buksmärta: se nedan samt Faktadokument Akutkirurgi
- Skalltrauma, lindrigt utan allmänpåverkan
- Bett av olika slag (undantaget uppenbara ormbett) utan allmänpåverkan
- Ledbesvär utan trauma och utan allmänpåverkan
- Övriga ortopediska besvär: se Faktasida Ortopedi

- ÖLI och öronsymtom
- Astma
- Kruppanfall
- UVI utan allmänpåverkan
- Utslag utan allmänpåverkan
- Ytlig sårskada, brännskada (gäller även <1år)

Fall som primärt ska bedömas av barnläkare, dagtid till öppenvårdsmottagning, övrig tid till barnakuten på barnkliniken:

- Alla barn upp till 1 års ålder, enligt lista ovan
- Skalltrauma av svårare karaktär, utan misstanke om hjärnblödning, fraktur, buk- eller thoraxskada hos barn upp till 4 års ålder.
- Buksmärtor av svårare karaktär, där förstoppning inte är sannolik hos barn upp till 4 års ålder.
- Barn med svår allmänpåverkan.

Barn som söker vård nattetid där inte rådgivning och/ eller avvaktan till nästa dag är tillräcklig insats hänvisas till barnakuten på barnkliniken, Länssjukhuset Ryhov.

Handläggning inom specialistsjukvård

Barnmedicinska patienter

Då akut bedömning krävs sker den i första hand inom primärvården, utom då barnet är mindre än 1 år eller då tillståndet är så allvarligt att behov av specialistsjukvård genast föreligger.

Barn upp till 1 års ålder.

- Dagtid vardagar kl. 08.00-16.00 bedöms akuta barnmedicinska tillstånd i första hand på barnöppenvårdsmottagning (BUMM) i Jönköping, Huskvarna, Eksjö eller Värnamo.
- Kvällar, nätter och helger hänvisas akuta barnmedicinska tillstånd, där inte rådgivning och/eller avvaktan till nästa dag är tillräcklig insats, till Barnakuten, Länssjukhuset Ryhov.

Barn från 1 års ålder

- Dagtid vardagar och helger samt kvällstid bedöms akuta barnmedicinska tillstånd inom primärvården, på vårdcentral eller närakut.
- Nattetid hänvisas akuta barnmedicinska tillstånd, där inte rådgivning och/eller avvaktan till nästa dag är tillräcklig insats, till barnakuten, Länssjukhuset Ryhov.

Icke barnmedicinska patienter

Då akut bedömning inom specialistsjukvård krävs ska denna, oavsett ålder (med nedanstående undantag), ske på **närmaste akutmottagning**, d.v.s. på alla tre akutsjukhusen.

Undantag:

- Isolerat skalltrauma hos barn under 4 års ålder
- Buksmärtor hos barn under 4 års ålder, där förstoppning inte är sannolik.

Handläggs dagtid vardagar i första hand på respektive barnmottagning i öppenvård (BUMM), övrig tid på barnakuten på Länssjukhuset Ryhov. Vid skalltrauma där man söker ”i luckan” ska bedömning ske av kirurgjour innan transport till Länssjukhuset Ryhov. Vid misstänkt commotio bör transporten ske i ambulans. Skalltrauma som del i stort trauma handläggs på närmaste akutmottagning.

För fördelning av akuta ortopediska respektive kirurgiska tillstånd mellan primärvård och specialistsjukvård hänvisas till respektive Faktadokument, Akutkirurgi samt Riktlinjer för fördelning av akuta patienter mellan primärvård och ortopedi.

För stöd i bedömning, se lathund nedan.

Lathund

Besvär	Handläggande enhet
Svår sårskada, brännskada alla åldrar	Närmaste akutmottagning
Akut buksmärtor under 4 år, där förstoppning inte är sannolik	Dagtid BUMM Jourtid barnakuten
Stort trauma alla åldrar	Närmaste akutmottagning
Fall från skötbord med bula i huvudet <1 år.	Dagtid BUMM Jourtid barnakuten
Fraktur	Närmaste akutmottagning
Misstänkta frakturer >1 år	Primärvården
Misstänkta frakturer <1 år	Akutmottagning
Medvetslöst barn alla åldrar	Närmaste akutmottagning
Måttliga andningsbesvär <1 år	Dagtid vardagar BUMM Jourtid barnakuten

Svåra andningsbesvär alla åldrar	Barnakuten
Pågående krampanfall alla åldrar	Närmaste akutmottagning
Feberkramp som upphört alla åldrar	Barnakuten
Hög feber med allmänpåverkan barn <1 år	Dagtid vardagar BUMM Jourtid barnakuten
Elskada med påverkat allmäntillstånd alla åldrar	Närmaste akutmottagning
Berusning/drogpåverkan alla åldrar	Närmaste akutmottagning